

महाराष्ट्र विधानसभा

दुसरे अधिवेशन, २०१६

तारांकित प्रश्नोत्तरांची यादी

सोमवार, दिनांक १८ जुलै, २०१६ / आषाढ २७, १९३८ (शके)

(१) शालेय शिक्षण, क्रीडा आणि युवक कल्याण, उच्च व तंत्रशिक्षण, मराठी भाषा, सांस्कृतिक कार्य मंत्री	}	यांचे प्रभारी विभाग
(२) अन्न व नागरी पुरवठा आणि ग्राहक संरक्षण, अन्न आणि औषध प्रशासन, संसदीय कार्य मंत्री		
(३) वैद्यकीय शिक्षण मंत्री		
(४) पर्यावरण मंत्री		
(५) पाणीपुरवठा आणि स्वच्छता मंत्री		

प्रश्नांची एकूण संख्या - ३८

राज्यात शिक्षणाचा दर्जा वाढविण्यासाठी सुब्रम्हण्यम् समितीच्या शिफारशीची अंमलबजावणी करण्याबाबत

(१) * ५६०१२ श्री.डी.एस.अहिरे (साक्री), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), डॉ.संतोष टारफे (कळमनुरी), श्री.अब्दुल सत्तार (सिल्लोड), श्री.कुणाल पाटील (धुळे ग्रामीण) श्री.राहूल कुल (दोंड) : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) प्राथमिक ते उच्च शिक्षणाची गुणवत्ता सुधारण्यासाठी विद्यार्थ्यांना आठवीपर्यंत कोणतीही परीक्षा न देता वरच्या इयत्तेत पाठविण्याची चुकीची पध्दत बंद करून पाचवीपासूनच परीक्षा घेण्याची तसेच विद्यार्थी एकाच इयत्तेत तीन वेळा अनुत्तीर्ण झाल्यास त्याला शाळेतून काढून टाकण्याची शिफारस

शासनाने नवीन शैक्षणिक धोरण ठरविण्यासाठी स्थापन केलेल्या सुब्रम्हण्यम समितीने केल्याचे माहे मे, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सुब्रम्हण्यम समितीच्या अहवालानुसार शासनाने कोणता निर्णय घेतला व त्यानुसार त्यांची अंमलबजावणी करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) व (२) नवीन शैक्षणिक धोरणाबाबतचा प्रस्तावित मसुदा केंद्र शासनाने संकेतस्थळावर सूचना व हरकती मागविण्यासाठी उपलब्ध केला आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील नद्यांच्या शुध्दीकरणाबाबत

(२) * ५५५३४ श्री.पृथ्वीराज चव्हाण (कराड दक्षिण), श्री.विजय वडेईवार (ब्रम्हपूरी), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), डॉ.संतोष टारफे (कळमनुरी), श्री.कुणाल पाटील (धुळे ग्रामीण), श्री.डी.एस.अहिरे (साक्री), श्री.संग्राम थोपटे (भोर), श्री.योगेश सागर (चारकोप), श्री.धनजंय (सुधीर) गाडगीळ (सांगली), श्री.गणपतराव देशमुख (सांगोले), श्री.भारत भालके (पंढरपूर), श्री.सदा सरवणकर (माहिम) : सन्माननीय पर्यावरण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील कृष्णा, कोयना, गोदावरी, तानसा व मुंबईतील ओशिवरा, पोईसर, वालभाट, दहिसर या नद्यांसह पवई, विहार, तुळशी हे तलाव प्रदूषित झाले आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, गंगा आणि यमुना या नद्यांच्या साफसफाई मोहिमेसाठी केंद्र शासनाने स्वतंत्र मंत्रालय स्थापन करून या नद्यांच्या प्रदुषणामुळे होणारा परिणाम नियंत्रणात आणला असल्याने त्यानुसार केंद्र शासनाच्या धर्तीवर मुंबई आणि राज्यातील नद्यांच्या व उक्त तलावांच्या शुध्दीकरणाचा उपक्रम सुरु करण्याची मागणी होत असल्याचे माहे मे, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त नद्या व तलाव यांच्या शुध्दीकरणासाठी केंद्र शासनाकडे पाठपुरावा करून निधी उपलब्ध होण्यासाठी कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. रामदास कदम : (१) होय, हे खरे आहे. नदीकिनाऱ्यावरील स्थानिक स्वराज्य संस्था यांच्या परिसरातून निर्माण होणाऱ्या सांडपाण्यामुळे राज्यातील नद्या व तलाव प्रदूषित होत आहेत.

(२) व (३)

अ) केंद्रीय मंत्रालयाच्या अधिपत्याखालील असलेल्या राष्ट्रीय नदी कृती योजना व राष्ट्रीय तलाव संवर्धन योजनेतर्गत सांडपाणी शुध्दीकरणासाठी स्थानिक स्वराज्य संस्थांना निधी उपलब्ध करून दिला जातो.

ब) राज्य शासनाने सन २०१६ च्या अर्थसंकल्पिय अधिवेशनात नमामि चंद्रभागे या अभियानाची सुरुवात केली असून त्याअंतर्गत राज्य पातळीवर प्राधिकरण स्थापन करणे प्रस्तावित आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

नागपूर विभागात स्वाईन फ्लु रुग्णांचे प्रमाण अधिक असल्याबाबत

(३) * ५९७५१ श्री.सुधाकर कोहळे (नागपूर दक्षिण), श्री.सुधाकर देशमुख (नागपूर पश्चिम), श्री.कृष्णा खोपडे (नागपूर पूर्व), श्री.विकास कुंभारे (नागपूर मध्य), डॉ.मिलिंद माने (नागपूर उत्तर) : सन्माननीय वैद्यकीय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात फक्त इंदिरा गांधी शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय व रुग्णालय (मेयो), नागपूर येथे माहे एप्रिल, २०१५ मध्ये विषाणू संशोधन व प्रयोग शाळा सुरु करण्यात आली, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, नागपूरसह विदर्भात एच-१ एन-१ या स्वाईन फ्लू आजाराचे सर्वाधिक रुग्ण आढळून येत असून गतवर्षात एकट्या नागपूर विभागात स्वाईन फ्लूचे ७५८ रुग्ण पॉझिटिव्ह आढळून आले असून १७० हून अधिक रुग्णांचा मृत्यु झाला, हे ही खरे आहे काय,

- (३) असल्यास, मेयो प्रशासनाने शासनाद्वारे देण्यात येणाऱ्या निधीच्या खर्चाचा हिशेब दिला नसल्याने प्रयोगशाळेत काम करणाऱ्या संशोधन शास्त्रज्ञांसह इतरही जणांच्या कंत्राटाचे नुतनीकरण झाले नाही, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, स्वाईन फ्लूसह महत्वाचे नमुने तपासणी यंत्रणा दिनांक २६ एप्रिल, २०१६ पासून बंद असून रुग्णांची गैरसोय होत आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (५) असल्यास उक्त प्रयोगशाळा सुरु करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन : (१) होय.

- (२) मागील वर्षी नागपूरसह विदर्भात स्वाईन फ्लूचे ९५० रुग्ण आढळले व त्यापैकी २०३ जणांचा मृत्यु झाला हे खरे आहे.
- (३) हे खरे नाही.
- (४) हे खरे नाही. प्रयोग शाळेचे कामकाज नियमित कर्मचाऱ्यांच्या माध्यमातून करण्यात येत आहे. स्वाईन फ्लूसह महत्वाच्या चाचण्या प्रयोगशाळेतून नियमित करण्यात येत असून रुग्ण चाचणी व उपचाराअभावी वंचित राहणार नाही याची दक्षता घेण्यात येते.
- (५) प्रश्न उद्भवत नाही.
- (६) प्रश्न उद्भवत नाही.

अमडापूर (जि.बुलढाणा) येथील नळ योजनेसाठी निधी उपलब्ध होण्याबाबत

(४) * ५५३०० श्री.राहुल बोंद्रे (चिखली), श्री.संग्राम थोपटे (भोर), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.कुणाल पाटील (धुळे ग्रामीण), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम), डॉ.संतोष टारफे (कळमनुरी) : सन्माननीय पाणीपुरवठा आणि स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) अमडापूर (जि.बुलढाणा) येथील ब्राम्हणवाडा धरणावरून नळयोजनेसाठी ४ कोटी ९५ लाख रुपयांचा निधी उपलब्ध करून सन २०११ मध्ये या नळयोजनेचे काम सुरु करण्यात आले होते, परंतु ३ कोटी रुपयांचा निधी जिल्हापरिषदेकडून प्राप्त झाला नसल्याने सदर नळयोजनेचे काम संधगतीने सुरु असल्याचे माहे मे, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यानुषंगाने सदर निधी उपलब्ध होण्यासाठी कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात आली वा येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत?

श्री. बबनराव लोणीकर : (१) हे खरे नाही. सदर नळ योजनेचे काम अंतिम टप्प्यात आहे.

(२) सदर योजनेसंदर्भात ग्रामीण पाणी पुरवठा व स्वच्छता समितीस आतापर्यंत ५,६०,५१,६८३/- एवढा निधी वितरीत करण्यात आलेला आहे. जिल्हा परिषद, बुलडाणा यांना सन २०१६-१७ या आर्थिक वर्षात शासनामार्फत वितरीत करण्यात आलेल्या रु.४.५० कोटी एवढ्या निधीतून जिल्हा परिषदेमार्फत समितीस निधी वितरीत करण्यात येत आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**जालना जिल्ह्यातील २७ मयत विद्यार्थ्यांच्या पालकांना
सानुग्रह अनुदान मिळण्याबाबत**

(५) * ६०७२६ श्री.संतोष दानवे (भोकरदन), डॉ.मिलिंद माने (नागपूर उत्तर) : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) जालना जिल्ह्यातील राजीव गांधी विद्यार्थी अपघात सानुग्रह अनुदान योजनेतील सुमारे २७ मयत विद्यार्थ्यांच्या पालकांना निधीअभावी अद्याप अनुदान वाटप करण्यात आले नाही, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, शिक्षणाधिकारी (प्रा.), जिल्हा परिषद, जालना यांनी दिनांक २१ ऑक्टोबर, २०१५ रोजी पत्राव्दारे शिक्षण उपसंचालक (प्रा.), शिक्षण संचालनालय, पुणे यांच्याकडे उक्त योजनेतील २७ लाभार्थ्यांच्या अनुदान वाटपासाठी एकूण १९ लक्ष ३५ हजार रुपयांच्या निधीची मागणी केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी योजनेतील लाभार्थ्यांना अनुदान वाटप करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) हे अंशतः खरे आहे.

(२) हे खरे आहे.

(३) जालना जिल्ह्यात राजीव गांधी अपघात सानुग्रह योजनेंतर्गत सन २०१५-१६ मध्ये एकूण जिल्हा निवड समितीद्वारे शिफारस केलेल्या एकूण पात्र २७ लाभार्थ्यांपैकी उपलब्ध निधीचे प्रमाणात ज्येष्ठतेनुसार एकूण १२ लाभार्थ्यांना लाभ देण्यात आलेला आहे. मा.शिक्षण संचालक (प्रा) म.रा.पुणे यांचेस्तरावरून पुरेशा प्रमाणात निधी उपलब्ध नसल्याने १५ लाभार्थ्यांना लाभ देण्यात आलेला नव्हता. तथापि, मा.शिक्षण उपसंचालक (प्रा) म.रा.पुणे यांचेस्तरावरून दि. २८/६/२०१६ अन्वये जालना जिल्ह्यासाठी रु. १४.२५ लक्ष निधी उपलब्ध करून दिलेला आहे. त्यानुसार देयक तयार करून मा.कोषागार कार्यालय जालना येथे सादर करण्यात आलेले असून तात्काळ संबंधित १५ लाभार्थ्यांचे पालकांचे बँक खात्यामध्ये RTGS द्वारे रक्कम जमा करण्याची कार्यवाही करण्यात येत आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**वाई (ता.मुदखेड,जि.नांदेड) येथील राष्ट्रीय पेयजल योजनेचे
काम संधगतीने सुरु असल्याबाबत**

(६) * ५८२५२ श्रीमती अमिता चव्हाण (भोकर), श्री.डी.पी.सावंत (नांदेड उत्तर), श्री.वसंतराव चव्हाण (नायगांव) : सन्माननीय पाणीपुरवठा आणि स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) वाई (ता.मुदखेड,जि.नांदेड) येथील ग्रामपंचायतीस राष्ट्रीय पेयजल योजनेंतर्गत सन २०१३ मध्ये रूपये ४८ लाखांची पाणी पुरवठा योजना मंजूर झाली असून सदर योजना स्थानिक पाणीपुरवठा समितीचा गैरकारभार व ठेकेदारांची मनमानी यामुळे सदर योजना अपूर्ण असल्याचे माहे जून, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त योजनेत अंदाजपत्रकीय तरतुदीनुसार व झालेल्या करारानुसार कोणतेही निकष न पाळता सदर योजनेचे काम संधगतीने सुरु असल्याने दुष्काळग्रस्त ग्रामस्थांची गैरसोय होत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, याप्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यानुषंगाने संबंधितांवर कोणती कारवाई केली व सुरळीत पाणी पुरवठा होण्याकरिता कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बबनराव लोणीकर : (१) व (२) हे खरे नाही.

(३) सदरस्थितीत या योजनेची उद्भव विहिर, पंपींग मशिनरी, उध्दरण नलिका इत्यादी कामे पूर्ण झाली असून, उध्दरण नलिकेमधून गावातील जुन्या टाकीला जोडून पाणी पुरवठा सुरु करण्यात आला आहे. तसेच या योजनेची उर्वरित कामे तात्काळ पूर्ण करण्याचे निर्देश मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, नांदेड यांच्या कार्यालयाने संबंधित ग्रामपंचायत व ठेकेदारास दिले आहेत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**बेलमंडळी (ता.चांदूरबाजार,जि.अमरावती) गटग्रामपंचायतीतील
गावांचा पाण्याचा प्रश्न कायमस्वरूपी सोडविण्याबाबत**

(७) * ५५७२० प्रा.विरेंद्र जगताप (धामणगाव रेल्वे), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.अब्दुल सत्तार (सिल्लोड), श्री.कुणाल पाटील (धुळे ग्रामीण), डॉ.संतोष टारफे (कळमनुरी) : सन्माननीय पाणीपुरवठा आणि स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) बेलमंडळी (ता.चांदूरबाजार,जि.अमरावती) गटग्रामपंचायत अंतर्गत सन २०१०-११ मध्ये राष्ट्रीय पेयजल योजनेवर ४५ ते ५० लाख रुपये खर्च करूनही गावकऱ्यांची पाण्याची समस्या सुटली नसल्याचे माहे मार्च, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यानुषंगाने सदर गावांचा पाण्याचा प्रश्न कायमस्वरूपी सोडविण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बबनराव लोणीकर : (१) नाही.

(२) सदर गावांत पाणी पुरवठा सुरु आहे. तथापि, सन २०१५-१६ च्या उन्हाळ्यामध्ये उद्धव विहिरीचे पाणी कमी झाल्याने अस्तित्वातील कुपनलिकेतून टंचाई अंतर्गत तात्पुरती पुरक योजनेद्वारे पाणी पुरवठा करण्यात आला आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**खालापूर (जि.रायगड) तालुक्यातील अनेक गावे व वाडयांमधील
नळपाणी पुरवठा योजनांची कामे पूर्ण करण्याबाबत**

(८) * ५४३२२ श्री.कालीदास कोळंबकर (वडाळा), श्री.नितेश राणे (कणकवली) : सन्माननीय पाणीपुरवठा आणि स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) हाळ (ता.खालापूर, जि.रायगड) या गावासाठी सन २०१३-२०१४ या आर्थिक वर्षात १ कोटी ६ लाख रुपयांच्या ग्रामीण स्वजल योजनेचे काम शितल इंटरप्रायझेस या कंपनीमार्फत सुरु करण्यात आलेले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर काम सुरु करताना माहे मार्च २०१४ मध्ये संबंधित कंपनीला ६६ लाख रुपयांचा पहिला हप्ता, काम प्रगती पथावर आल्यानंतर दिनांक १८ मार्च, २०१५ रोजी २० लाख रुपयांचा दुसरा हप्ता शासनाकडून अदा करण्यात आला असून सदरहू कंपनीने ८६ लाख रुपये घेऊन सुध्दा गत १० महिन्यांपासून सदरहू योजनेचे काम अपूर्ण ठेवले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) तसेच, खालापूर तालुक्यातील अनेक गावे व वाडयांमध्ये पाणी योजनांची कामे अधिकारी व ठेकेदारांच्या दुर्लक्षामुळे अपूर्ण असल्याने पिण्याच्या पाण्याची तीव्र टंचाई निर्माण झाली असून उक्त गावातील बौध्दवाडी, आदिवासीवाडी व मुस्लिम वाडयातील महिलांना महामार्ग ओलाडून २ कि.मी. अंतरावरून पाणी आणावे लागत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त गावातील काम अपूर्ण ठेवणाऱ्या कंपनीवर तसेच संबंधित अधिकाऱ्यांवर कायदेशीर कारवाई करण्याची मागणी गावातील ग्रामस्थांनी शासनाकडे केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(५) असल्यास, याप्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यानुषंगाने संबंधित कंपनी व अधिकारी यांच्यावर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे, नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बबनराव लोणीकर : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) हे अंशतः खरे आहे.

ग्रामीण पाणी पुरवठा व स्वच्छता समिती हाळ, ता. खालापूर यांचेकडून संबंधित ठेकेदारास पहिला हप्ता रुपये ३०.८५ लक्ष, दिनांक २६/०५/२०१४, दुसरा हप्ता रुपये ३०.८५ लक्ष, दिनांक ०५/११/२०१४ व तिसऱ्या हप्त्यापैकी रुपये २०.०० लक्ष, दिनांक १६/०९/२०१५ असे एकूण रक्कम रुपये ८१.७० लक्ष इतके अनुदान दिले आहे.

(३) व (४) हे खरे नाही.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यात अकरावी प्रवेश प्रक्रियेतील अडचणी दूर करण्याबाबत

(९) * ५४९९४ श्री.राजेश क्षीरसागर (कोल्हापूर उत्तर), श्री.अनिल बाबर (खानापूर), श्री.समीर कुणावार (हिंगणघाट), श्री.उल्हास पाटील (शिरोळ), श्री.गोवर्धन शर्मा (अकोला पश्चिम), श्री.राज पुरोहित (कुलाबा) : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात अकरावी प्रवेश प्रक्रिया ऑनलाईन करण्यात येत असून ही संपूर्ण प्रवेश प्रक्रिया राबविण्यासाठी मागील काही वर्षांपासून महाराष्ट्र ज्ञान महामंडळ मर्या. यांच्याकडे जबाबदारी देण्यात आली असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर कंपनीच्या संकेत स्थळामध्ये येणा-या विविध अडचणींमुळे प्रत्येक वर्षी शेकडो मुलांचे प्रवेश उशिराने होत असल्याच्या अनेक तक्रारी पालक करीत असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, शाळांतर्गत २० टक्के कोटा शाखानिहाय की प्रवेश क्षमतेच्या संख्येनुसार आहे याबाबत स्पष्टता होणे आवश्यक होते, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, पालकांना व विद्यार्थ्यांना प्रवेश प्रक्रियेमध्ये येणा-या अडचणी दूर करण्यासाठी तसेच शाळांतर्गत कोटा जाहिर करणेबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे.

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) हे खरे आहे. तथापि, संपूर्ण राज्यात प्रवेश प्रक्रिया ऑनलाईन नसून फक्त मुंबई एमएमआरडीए क्षेत्र व पुणे पिंपरी - चिंचवड मनपा क्षेत्रातील इ. ११ वी चे प्रवेश एमकेसीएल मार्फत केंद्रिय ऑनलाईन पध्दतीने केले जात आहेत.

(२) हे खरे नाही

(३) ११ वी ऑनलाईन प्रवेशासंदर्भात मा. उच्च न्यायालय मुंबई येथे दाखल जनहित याचिका क्र. १२७/२०१४ मधील निर्देशानुसार व शिक्षण संचालक (माध्यमिक व उच्च माध्यमिक) यांनी आयोजित केलेल्या संबंधितांचा सहविचार सभेतून आलेल्या सुचनांच्या अनुषंगाने शासन निर्णय दिनांक २८.३.२०१६ निर्गमित करण्यात आलेला आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही

(५) प्रश्न उद्भवत नाही

**गोरेगाव (मुंबई) कोल्हूर फुड प्रॉडक्ट्स व घाटकोपर येथील कुमार फूड प्रॉडक्टवर
छापा टाकून टोमॅटो सॉसचा साठा जप्त करण्यात आल्याबाबत**

(१०) * ५७४६९ श्री.सरदार तारासिंह (मुलुंड) : सन्माननीय अन्न आणि औषध प्रशासन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) गोरेगाव (मुंबई) कोल्हूर फुड प्रॉडक्ट्सवर अस्वच्छ व अनारोग्यकारक परिस्थितीत खाद्यपदार्थांचे उत्पादन केल्याप्रकरणी अन्न व औषध प्रशासनाने माहे फेब्रुवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान छापा टाकून १४२९ किलो टोमॅटो सॉसचा साठा तसेच बंदी घातलेल्या कॅचप फ्लेवरचा सुमारे १५ ते २० हजारांचा साठा जप्त केला, हे खरे आहे काय,

(२) तसेच घाटकोपर येथील कुमार फूड प्रॉडक्ट या अवैध कारखान्यात बनावट टोमॅटो सॉस तयार करित असताना दिनांक १० ते १२ फेब्रुवारी, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास एफडीएने छापा टाकून हजारो रुपयांचा बनावट माल जप्त केला, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, वरील दोन्ही प्रकरणांची चौकशी करण्यात आली आहे काय, त्यानुषंगाने संबंधीत उत्पादन करणाऱ्या व्यक्ती व संस्थांविरोधात कोणती कारवाई करण्यात आली वा येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीश बापट : (१) मे. कोल्लूर फुड प्रॉडक्ट्स, गोरेगाव या उत्पादकावर दि. २-०२-२०१६ रोजी अन्न व औषध प्रशासनाने छापा टाकण्याची कारवाई केली हे खरे आहे. तपासणीसाठी घेण्यात आलेले अन्नाचे सर्व नमुने प्रमाणित घोषित झाले आहेत.

(२) हे खरे आहे.

(३) मे. कोल्लूर फुड प्रॉडक्ट्स यापेढीचे कामकाज नियमाप्रमाणे असल्याचे आढळून आल्याने त्यांचेवर कारवाई करण्यात आलेली नाही.

मे. कुमार फूड प्रॉडक्ट या पेढीवर अन्न सुरक्षा व मानके अधिनियम २००६ अन्वये अन्न व औषध प्रशासनाकडून असुरक्षित अन्न प्रकरणी ३ खटले व कमी दर्जाच्या ३ प्रकरणे न्यायनिर्णयाच्या प्रकियेसाठी सादर करण्याची कारवाई करण्यात येत आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**नाशिक विभागात पाणी तपासणी करण्यासाठी पुरेशा
प्रयोगशाळा व जलसुरक्षा रक्षक नसल्याबाबत**

(११) * ५७६६९ श्री.राजाभाऊ (पराग) वाजे (सिन्नर) : सन्माननीय पाणीपुरवठा आणि स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नाशिक विभागात राष्ट्रीय ग्रामीण पेयजल योजनेतर्गत पाणी तपासणी करण्यासाठी एकूण ५४ पाणी तपासणी प्रयोगशाळा असणे आवश्यक असताना ३२ प्रयोगशाळा अद्याप सुरु नसल्याची बाब निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, राष्ट्रीय ग्रामीण पेयजल कार्यक्रमास प्रत्येक तालुक्यात एक प्रयोगशाळा व प्रत्येक गावात एक जलसुरक्षा रक्षकाची नेमणूक करणे प्रस्तावित असतांना अद्याप पाणी तपासणी प्रयोगशाळा, जलसुरक्षा रक्षकाची नेमणूक झाली नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर प्रयोगशाळा तातडीने सुरु करण्यासाठी तसेच जलसुरक्षा रक्षकाची नेमणूक होणेसाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहेत,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बबनराव लोणीकर : (१) नाशिक विभागात एकूण अंदाजे ३२,९१४ सार्वजनिक पिण्याच्या पाण्याचे स्रोत आहेत. विभागाच्या दि. ५ ऑक्टोबर, २०१५ च्या शासननिर्णयानुसार प्रत्येक जिल्ह्यातील सार्वजनिक पिण्याच्या पाण्याचे स्रोत वर्षातून दोन वेळा जैविक घटकांसाठी व दोन वेळा रासायनिक घटकांसाठी तपासणी करणे अपेक्षित आहे. त्यानुसार ३२,९१४ सार्वजनिक पिण्याच्या पाण्याचे स्रोत वर्षातून चार वेळा तपासणी करण्यासाठी सद्यस्थितीत आवश्यक असलेल्या २४ प्रयोगशाळा नाशिक विभागात कार्यरत आहेत.

(२), (३) व (४) शासन निर्णय दि. ३० मार्च, २०११ नुसार राज्यातील प्रत्येक ग्रामपंचायतीमध्ये कार्यरत असणाऱ्या पाणीपुरवठा कर्मचाऱ्यास जलसुरक्षक म्हणून संबोधण्यात येते. त्याप्रमाणे सर्वसाधारणपणे राज्यातील सर्व ग्रामपंचायतींमध्ये जलसुरक्षक कार्यरत आहेत.

**हिंगोली जिल्हा परिषदेच्या शाळांमध्ये शालेय पोषण आहारांतर्गत
पुरविण्यात येणाऱ्या कच्च्या अन्नधान्याबाबत**

(१२) * ५७९१५ श्री.जयप्रकाश मुंदडा (बसमत) : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) हिंगोली जिल्ह्यात जि.प.अंतर्गत प्रा.शा.सतिपांगरा, टेंभुर्णी, पुयनीव बोराळा या शाळांमध्ये शालेय पोषण आहारांतर्गत पुरविण्यात येणाऱ्या कच्च्या अन्नधान्यादी मालाची स्थानिक लोकप्रतिनिधी यांनी प्रत्यक्ष शाळांना भेटी देवून तपासणी केली असता, पोत्यांमध्ये साधारणतः ५ ते १० कि.गॅ. माल कमी पुरवठा होत असल्याची बाब निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, सदर प्रकरणी दिनांक २३ मार्च, २०१५ रोजी केलेल्या पंचनाम्यामध्ये तांदूळ व अन्य अन्नधान्यादी मालाचा प्रत्यक्ष साठा व शिल्लक साठा यामध्येही तफावत आढळलेली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, वर्षभरात पुरवठादाराने कमी पुरवठा केलेल्या मालांची तुट काढून त्याप्रमाणे देयके अदा करणेबाबत मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जि.प.हिंंगोली यांना दिनांक २६ जून, २०१५ रोजी तक्रारवजा पत्र दिले गेले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, सदर गैरप्रकाराची चौकशी करून शासनाची फसवणूक करणाऱ्या संबंधित पुरवठादार व या प्रक्रियेत सहभागी असणाऱ्यांवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१), (२) व (३) हे खरे आहे.

- (४) संबंधित पुरवठादाराच्या देयकातून रु. ३६,४९,०१२ इतकी रक्कम कपात करण्यात आली आहे.
- (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यात १२ वी वैद्यकीय अभ्यासक्रमांसाठी घेण्यात आलेल्या
राष्ट्रीय पात्रता प्रवेश चाचणी परीक्षेबाबत**

- (१३) * ५५४९३ श्री.संग्राम थोपटे (भोर), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), डॉ.संतोष टारफे (कळमनुरी), श्री.विजय वडेहीवार (ब्रम्हपूरी), डॉ.पतंगराव कदम (पलूस कडेगाव), श्री.कुणाल पाटील (धुळे ग्रामीण), प्रा.वर्षा गायकवाड (धारावी), श्री.आसिफ शेख (मालेगांव मध्य), श्री.भारत भालके (पंढरपूर), श्री.प्रशांत ठाकूर (पनवेल), श्री.अतुल भातखळकर (कांदिवली पूर्व), श्री.समीर कुणावार (हिंंगणघाट), अॅड.आशिष शेलार (वांद्रे पश्चिम), श्री.विजय काळे (शिवाजीनगर), श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंब्रा कळवा), श्री.राणाजगजीतसिंह पाटील (उस्मानाबाद), श्री.मकरंद जाधव-पाटील (वाई), श्री.पांडुरंग बरोरा (शहापूर), श्री.दिपक चव्हाण (फलटण), श्री.हसन मुश्रीफ (कागल), श्री.किसन कथोरे (मुरबाड), श्री.शशिकांत शिंदे (कोरेगाव), श्री.जयंत पाटील (इस्लामपूर),

श्री.भिमराव तापकीर (खडकवासला), श्री.नसीम खान (चांदिवली), श्री.बाळासाहेब थोरात (संगमनेर), श्री.योगेश टिळेकर (हडपसर), श्री.राज पुरोहित (कुलाबा) :
सन्माननीय वैद्यकीय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात १२ वी नंतर विद्यार्थ्यांनी सीईटी की नीटची परीक्षा द्यावी व कोणत्या पुस्तकांचा अभ्यास करावा याबाबत शिक्षक व पालक-विद्यार्थ्यांमध्ये प्रचंड संभ्रम निर्माण झाला असल्याचे माहे एप्रिल, २०१६ मध्ये वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) तसेच राज्यात वैद्यकीय अभ्यासक्रमांच्या प्रवेशासाठी दिनांक १ मे रोजीच्या राष्ट्रीय पात्रता प्रवेश परीक्षा (नीट) आणि दिनांक ५ मे च्या एमएच-सीईटी परिक्षांमुळे लाखो विद्यार्थ्यांच्या भवितव्याचा प्रश्न निर्माण झाल्याचे माहे एप्रिल, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, राज्यभर या परीक्षा विरोधात तीव्र पडसाद उमटत असून शासनाने हा विषय गांभीर्याने घेतला नसल्याने खासगी क्लासेसच्या फायद्यासाठी या परीक्षा घेत असल्याचे उघड होत आहे तसेच या संदर्भात स्थानिक लोकप्रतिनिधी (मुंब्रा कळवा) यांनी तसेच विविध संघटनांनी मा.मुख्यमंत्री, मा.वैद्यकीय शिक्षण मंत्री यांचेकडे माहे मे, २०१६ मध्ये वारंवार तक्रारी केल्या आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्तमागणीबाबत तसेच एमबीबीएस आणि बीडीएस या वैद्यकीय अभ्यासक्रमांसाठी असलेली राष्ट्रीय पात्रता प्रवेश चाचणी (नीट) ही एकच सामायिक प्रवेश परीक्षा घेण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) होय, हे खरे आहे.

(३) अंशतः खरे आहे. नीट परीक्षा चालू वर्षी पासून लागू करू नये याबाबत विविध स्तरावरून निवेदने प्राप्त झाली आहेत.

(४) मा.सर्वोच्च न्यायालय आणि केंद्र शासनाच्या आदेशाप्रमाणे कार्यवाही करणे क्रमप्राप्त आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

उल्हास व वालधुनी नद्यांच्या प्रदूषणाबाबत सर्वोच्च न्यायालयाने
औद्योगिक विकास महामंडळास आकारलेला दंड

(१४) * ५३९८८ श्री.संजय पोटनीस (कलिना), श्री.सुभाष भोईर (कल्याण ग्रामीण), श्री.किसन कथोरे (मुरबाड), अॅड.के.सी.पाडवी (अक्कलकुवा), श्री.नसीम खान (चांदिवली), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम), श्री.नरेंद्र पवार (कल्याण पश्चिम), श्री.गणपत गायकवाड (कल्याण पूर्व), डॉ.बालाजी किणीकर (अंबरनाथ), श्री.बाळासाहेब थोरात (संगमनेर), श्री.अतुल भातखळकर (कांदिवली पूर्व), श्री.प्रशांत ठाकूर (पनवेल), श्रीमती ज्योती कलानी (उल्हासनगर) : सन्माननीय पर्यावरण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) उल्हास नदी (जि. ठाणे) तसेच कल्याणमधील वालधुनी नदीच्या प्रदूषणाबाबत मा. सर्वोच्च न्यायालयाने दिनांक २३ एप्रिल २०१६ रोजी वा त्यासुमारास डॉंबिवली, अंबरनाथ आणि बदलापूर औद्योगिक पट्ट्यातील रासायनिक कारखान्यातून होणाऱ्या प्रदूषण प्रकरणी औद्योगिक विकास महामंडळास केलेला रुपये १०० कोटींचा दंड कायम ठेवला आहे तसेच उल्हास नदी प्रदूषण मुक्त करण्याबाबत तसेच प्रदूषण निर्माण करणाऱ्या नगरपालिका, महानगरपालिका व कारखाने यांना दंड आकारण्यात यावा असे आदेश मा.सर्वोच्च न्यायालयाने शासनास दिले आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) तसेच डॉंबिवली-अंबरनाथ औद्योगिक परिसरातील कंपन्यांचे सांडपाणी पुरेशी रासायनिक प्रक्रिया न करता उल्हास नदीमध्ये सोडण्यात येत असल्याने व नदी पात्रात जलपर्णी वनस्पतींची वाढ झाली असल्याने या नदीपरिसरातील जैविक विविधतेला धोका निर्माण झाला असून राष्ट्रीय हरित लवादाने देखील याबाबत योग्य कारवाई करण्याचे राज्य शासनाला निर्देश दिले असल्याचे माहे मे, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, शासनाने उल्हास नदी प्रदूषण मुक्त करण्यासोबत नदीचे प्रदूषण करणाऱ्यांकडून दंड वसूल करण्याबाबत व कंपन्यांवर नियंत्रण ठेवण्यासाठी कोणती कार्यवाही केली आहे वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. रामदास कदम : (१) होय, हे खरे आहे. तथापि, सदरील बाब न्यायप्रविष्ट आहे.

(२) अ) राष्ट्रीय हरीत लवादाने या परिसरातील स्थानिक स्वराज्य संस्थांचे सांडपाणी व महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळाच्या क्षेत्रातील उद्योगांमुळे होणारे जलप्रदूषण कमी करण्याकरिता उपाययोजना करण्याचे आदेश दिले होते.

ब) डोंबिवली औद्योगिक क्षेत्रातील उदयागांनी त्यांच्या उदयोगातून निघणाऱ्या सांडपाण्यावरती प्रक्रिया करणेसाठी लहान उदयोगांनी प्राथमिक स्वरूपाची तर मोठ्या उदयोगांनी प्राथमिक, द्वितीय व तृतीय स्वरूपाची सांडपाणी प्रक्रिया संयंत्रणा बसविलेली आहे. तसेच सदर प्रक्रियाकृत सांडपाणी पुढील प्रक्रियेसाठी, सामुहिक सांडपाणी प्रक्रिया संयंत्रणेत पाठविले जाते. पुढे हे प्रक्रियाकृत सांडपाणी भोपर नाल्याद्वारे, तसेच १.५ किमी अंतरावर बंद वाहिनीद्वारे ठाकुर्ली रेल्वे ब्रिज येथे नाल्यात सोडले जाते व पुढे ते उल्हास खाडीस मिळते.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

मुंबईसह राज्यातील दुध भेसळ रोखण्याबाबत

(१५) * ५४२२६ श्री.मंगलप्रभात लोढा (मलबार हिल), डॉ.बालाजी किणीकर (अंबरनाथ), श्री.विलास तरे (बोईसर), श्री.सुभाष उर्फ पंडितशेठ पाटील (अलिबाग), श्री.धैर्यशील पाटील (पेण), श्री.सुनिल शिंदे (वरळी), श्रीमती तृप्ती सावंत (वांद्रे पूर्व), श्री.सदा सरवणकर (माहिम), श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील (शिर्डी), श्री.चरण वाघमारे (तुमसर) : सन्माननीय अन्न आणि औषध प्रशासन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबई ग्राहक पंचायतीतर्फे माहे एप्रिल, २०१६ मध्ये वा त्यासुमारास मुंबई शहरासह पुणे, रत्नागिरी व रायगड या जिल्ह्यात दूधाच्या शुध्दतेविषयी केलेल्या सॅपल सर्व्हेक्षणत ४९ टक्के दूध हे निकृष्ट दर्जाचे तर ३५ टक्के दूध पूर्णतः भेसळयुक्त असल्याचे निष्पन्न झाले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, काही नामांकित कंपन्यांच्या दुधातही तसेच मूळच्या शुध्द दूधात युरिया, कॉस्टिक सोडा, ग्लुकोज, पांढरा रंग, डिटर्जंट पावडरसह पाणी मिसळून भेसळीचे दूध तयार करण्यात येते, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, मुंबई शहरात दुध भेसळ तपासण्यासाठी फक्त ४ मोबाईल व्हॅन कार्यरत असल्याचे माहे जून, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, मुंबईतील दुध भेसळ रोखण्यासाठी नेमक्या कोणत्या उपाययोजना करण्यात आल्या आहेत याचा दोन आठवड्यात खुलासा करावा असे आदेश माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान मा.मुंबई उच्च न्यायालयाने राज्य शासन आणि अन्न व औषध प्रशासनाला दिले आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(५) असल्यास, मा.मुंबई उच्च न्यायालयाने दिलेल्या आदेशानुसार खुलासा सादर करण्यात आला आहे काय,

(६) तसेच दुध भेसळ करणाऱ्यांविरुद्ध व मूळ किंमतीपेक्षा जास्त दराने दुध विक्री करणाऱ्या दुकानदारांवर शासनाने कोणती कारवाई केली तसेच मोबाईल व्हॅनची संख्या वाढविण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे, नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत?

श्री. गिरीश बापट : (१) हे खरे नाही, अशी बाब अन्न व औषध प्रशासनाच्या निदर्शनास आलेली नाही.

(२) अशा बाबी अन्न व औषध प्रशासनाच्या निदर्शनास आल्यास त्यावर वेळोवेळी कारवाई करण्यात येते.

(३) होय, हे अशतः खरे आहे. संपूर्ण राज्यातील दुध भेसळ तपासणीसाठी सद्यस्थितीत अन्न व औषध प्रशासनाकडे ४ मोबाईल व्हॅन कार्यरत आहेत.

(४) होय, हे खरे आहे.

(५) होय, हे खरे आहे, अन्न व औषध प्रशासनाकडून मा. मुंबई उच्च न्यायालयात याबाबतीत शपथपत्र दाखल करण्यात आले आहे.

(६) अन्न व औषध प्रशासनाकडून दुध भेसळीबाबत वेळोवेळी प्राप्त होणा-या तक्रारी, माहिती नुसार कारवाई करण्यात येते.

**दसरखेड (जि.बुलढाणा) येथील बेन्झो केमिकल्सच्या रासायनिक सांडपाण्यामुळे
परिसरातील शेतकऱ्यांच्या जमिन नापिक झाल्याबाबत**

(१६) * ५४९८९ डॉ.संजय रायमुलकर (मेहकर) : सन्माननीय पर्यावरण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) दसरखेड (जि.बुलढाणा) येथील एमआयडीसी परिसरातील बेन्झो केमिकल्सच्या रासायनिक सांडपाण्यामुळे परिसरातील शेतकऱ्यांच्या जमिनी नापिक झाल्यामुळे तेथील शेतकऱ्यांनी दिनांक १६ मे, २०१६ रोजीपासून जिल्हाधिकारी कार्यालयासमोर उपोषणाला बसून जिल्हाधिकारी, बुलढाणा यांना लेखी निवेदन दिले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, याप्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, असल्यास त्यानुषंगाने संबंधित कंपनीवर तसेच दोषी अधिकाऱ्यांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. रामदास कदम : (१) हे खरे आहे.

(२) व (३) महाराष्ट्र प्रदुषण नियंत्रण मंडळामार्फत करण्यांत आलेल्या स्थळ पाहणीअंती घेतलेल्या विहिरीच्या पाण्याच्या नमुन्यांपैकी काही नमुन्यांची गुणवत्ता खालावल्याचे निदर्शनास आल्याने सदर उद्योगास महाराष्ट्र प्रदुषण नियंत्रण मंडळामार्फत कारणे दाखवा नोटीस बजावण्यांत आली आहे. सद्यस्थितीत सदर उद्योगाने प्रदुषण नियंत्रण यंत्रणा बसविलेली आहे.

**उटंबर कोळीवाडा (ता.दापोली, जि.रत्नागिरी) येथील
नळपाणी पुरवठा योजनेबाबत**

(१७) * ५४०५९ श्री.अशोक पाटील (भांडूप पश्चिम) : सन्माननीय पाणीपुरवठा आणि स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) उटंबर कोळीवाडा (ता.दापोली, जि.रत्नागिरी) येथील नळपाणी पुरवठा योजनेला मा.पाणी पुरवठा व स्वच्छता मंत्री यांनी दिनांक १० नोव्हेंबर, २०१५ रोजी वा त्यासुमारास मान्यता दिल्यानंतर सदर योजनेस केंद्र शासनाकडून निधी उपलब्ध न झाल्याने सदर योजना मुख्यमंत्री ग्रामीण पाणी पुरवठा योजनेत समाविष्ट करून सदर योजनेला राज्य शासनाने निधी उपलब्ध करून द्यावा

अशी मागणी स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी दिनांक १६ मे, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास मा.मुख्यमंत्री यांच्याकडे निवेदनाद्वारे केली आहे, हे खरे आहे काय,
 (२) असल्यास, उक्त मागणीच्या अनुषंगाने सदर नळपाणी पुरवठा योजनेला निधी मंजूर करणेबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे, तसेच कार्यवाहीची सद्यःस्थिती काय आहे,
 (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बबनराव लोणीकर : (१) हे खरे आहे.

(२) मुख्यमंत्री ग्रामीण पेयजल कार्यक्रमांतर्गत दि. ०७ मे, २०१६ रोजीच्या शासन निर्णयासोबतच्या परिशिष्ट-अ मध्ये नमूद केलेल्या १००३ योजनां नव्याने घेण्यात येणार आहेत. सदर परिशिष्टात मौजे उतंबर कोळीवाडा येथील नळ पाणीपुरवठा योजनेचा समावेश नाही. त्यामुळे सदर योजनेस मुख्यमंत्री ग्रामीण पेयजल कार्यक्रमांतर्गत निधी उपलब्ध करून देता येणार नाही. तथापि, परिशिष्ट-अ मधील योजना काही कारणास्तव रद्द झाल्यास अन्य योजना घेण्याचे अधिकार मा. मंत्री (पाणीपुरवठा व स्वच्छता) यांचे अध्यक्षतेखालील समितीस आहेत. मात्र सद्यःस्थितीत परिशिष्ट-अ मधील कोणतीही योजना रद्द करण्यात आलेली नाही.
 (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मुंबई देवनार पशुवधगृह व्यवस्थापनाच्या जागेत ए. सी. सी.
 व अल्ट्राटेक या सिमेंट कंपन्यांमुळे होणारे वायुप्रदूषण**

(१८) * ५३६९८ श्री.अतुल भातखळकर (कांदिवली पूर्व), अॅड.पराग अळवणी (विलेपार्ले), श्री.भास्कर जाधव (गुहागर), श्री.संजय पोतनीस (कलिना), श्री.जयंत पाटील (इस्लामपूर), श्री.राहुल मोटे (परांडा), श्री.हनुमंत डोळस (माळशिरस), श्री.कालीदास कोळंबकर (वडाळा), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम), श्री.किसन कथोरे (मुरबाड), श्री.संजय केळकर (ठाणे), श्री.पांडुरंग बरोरा (शहापूर), श्री.संदीप नाईक (ऐरोली), श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंब्रा कळवा), डॉ.संतोष टारफे (कळमनुरी), श्री.शशिकांत शिंदे (कोरेगाव), श्री.सुरेश लाड (कर्जत), श्री.वैभव पिचड (अकोले) : सन्माननीय पर्यावरण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबई देवनार पशुवधगृह व्यवस्थापनाच्या जागेत काही वर्षांपासून सुरु असलेल्या ए. सी. सी. व अल्ट्राटेक या सिमेंट कंपन्यांच्या सिमेंट मिक्सिंग

कारखान्यांमुळे होणा-या वायुप्रदूषणामुळे स्थानिकांच्या आरोग्यावर परिणाम होत असून पर्यावरण विभागाकडे सातत्याने तक्रारी करण्यात आल्याचे माहे एप्रिल, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर मिक्सिंग कारखान्याचा परवाना सन २००९ मध्ये संपला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) तसेच, सदर कंपन्यांना महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळाने दिनांक १० मार्च, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास कारखाने बंद करण्याची नोटीस देऊनही सदर कारखाने सुरु आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, याप्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यात काय आढळून आले व त्यानुषंगाने प्रदूषण करणाऱ्या कारखान्यांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. रामदास कदम : (१) होय.

(२) मे. एसीसी कॉंक्रीट लि. या कारखान्याचे संमती पत्र दि. ३०/११/२०१८ तसेच मे. अल्ट्राटेक सिमेंट लिमिटेड या कारखान्याचे संमती पत्र दि. ३१/०१/२०१९ पर्यंत आहेत.

(३) व (४) मे.ए. सी. सी. क्रॅंक्रीट, देवनार, मुंबई या कंपनीला दि. १०/०३/२०१६ रोजी बंदचे आदेश दिलेले असून तदनंतर दि. २८/०४/२०१६ रोजी अटी व शर्तीच्या अधिन राहून पुन्हा चालू करण्याचे आदेश देण्यात आले आहेत. मे. अल्ट्राटेक सिमेंट लिमिटेड, देवनार, मुंबई या कंपनीला दि. १७/०६/२०१६ रोजी काही अटीचे पालन न केल्या बद्दल अंतरीम निर्देश (Interim Direction) देण्यात आलेले आहेत.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**कर्जत (जि.रायगड) तालुक्यातील आदिवासी भागात दरवर्षी
निर्माण होणाऱ्या पाणी टंचाईबाबत**

(१९) * ५३७१७ श्री.प्रशांत ठाकूर (पनवेल), श्री.समीर कुणावार (हिंणघाट), श्री.अतुल भातखळकर (कांदिवली पूर्व), अॅड.आशिष शेलार (वांद्रे पश्चिम), श्री.विजय काळे (शिवाजीनगर), श्री.सुरेश लाड (कर्जत), श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंब्रा)

कळवा), श्री.भास्कर जाधव (गुहागर), श्री.शामराव ऊर्फ बाळासाहेब पाटील (कराड उत्तर), श्री.हसन मुश्रीफ (कागल) : सन्माननीय पाणीपुरवठा आणि स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) ओलमण (ता.कर्जत, जि.रायगड) या दुर्गम भागातील आदिवासी महिलांना पाण्यासाठी ७०० फुटाचा डोंगर उतरून कुपनलीकेतून पाणी वर न्यावे लागत असल्याने आदिवासी महिलांची गैरसोय होत असल्याचे तसेच कर्जत विधानसभा मतदार संघातील (जि.रायगड) अनेक आदिवासी वाडीतील महिलांना मार्च ते मे महिन्यात दररोज डोंगरातील कच्च्या वाटेने दीड किलोमीटर अंतरावरून पाणी आणावे लागत असल्याचे माहे जून, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त आदिवासी भागात टँकर सुरु व्हावा म्हणून कोणताही प्रस्ताव ओलमण ग्रामपंचायतीने कर्जत पंचायत समितीकडे पाठविला नसल्याने पाण्याचा टँकर न गेल्यामुळे तसेच जिल्हा परिषदेच्या पाणी पुरवठा विभागाकडून नादुरुस्त अवस्थेत असलेली नळ पाणीपुरवठा योजना दुरुस्त केली जात नसल्यामुळे ग्रामस्थांना पाणी टंचाईला सामोरे जावे लागत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, पाणी टंचाईग्रस्त गावांच्या यादीत असलेले ओलमण ग्रामपंचायत व कर्जत विधानसभा मतदार संघातील आदिवासी वाड्या पाणी टंचाईमुक्त करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बबनराव लोणीकर : (१) अंशतः खरे आहे. ओलमण येथील महिलांना पाणी टंचाई कालावधीत सुमारे ३५० ते ४०० फुट डोंगर उतरून विंधन विहिरींचे पाणी भरावे लागते. तसेच काही आदिवासी वाड्यांमधील महिलांना अर्धा ते एक किलोमीटर परिसरात असलेल्या पाणी पुरवठा साधनांमधून पाणी आणावे लागते.

(२) व (३) हे खरे नाही.

ग्रामपंचायत ओलमण यांचेकडून पाणी टंचाईच्या काळात ओलमण गावात त्यांच्या स्तरावर ग्रामपंचायत निधीतून ओलमण, झुगरेवाडी येथे टँकरने पाणी पुरवठा करण्याची सुविधा उपलब्ध करून दिली आहे. तसेच जैन सामाजिक संस्था यांनी सुध्दा या ठिकाणी टँकरद्वारे पाणी पुरवठा केला आहे.

तसेच कर्जत विधानसभा मतदार संघातील सर्व आदिवासी वाड्यांमध्ये नळ पाणी पुरवठा योजना, साधी विहिर, विंधन विहिर इत्यादी साधनांद्वारे पाणी पुरवठ्याच्या सोयी सुविधा केलेल्या आहेत. तथापि, उन्हाळ्यामध्ये ज्या आदिवासी वाड्यांमध्ये सर्व स्त्रोतांमधील पाणी आटते त्या आदिवासी वाड्यांमध्ये ग्रामस्थांच्या मागणी नुसार टँकरद्वारे पिण्याच्या पाण्याचा पुरवठा करण्यात येतो. त्यामुळे पिण्याच्या पाण्यापासून कर्जत मतदार संघातील कोणतीही आदिवासी वाडी वंचित राहिलेली नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मुंबईतील सेंट जॉर्ज व जी.टी. या रुग्णालयांमध्ये
सुविधा उपलब्ध करून देण्याबाबत**

(२०) * ५३९४३ अॅड.आशिष शेलार (वांद्रे पश्चिम), श्री.संजय केळकर (ठाणे), श्री.अतुल भातखळकर (कांदिवली पूर्व), श्री.प्रशांत ठाकूर (पनवेल), अॅड.पराग अळवणी (विलेपार्ले), श्री.जयप्रकाश मुंदडा (बसमत), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम), श्री.अजय चौधरी (शिवडी) : सन्माननीय वैद्यकीय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबईतील सेंट जॉर्ज या शासकीय रुग्णालयांमध्ये अद्याप सिटी स्कॅनची सुविधा नसल्याने असंख्य रुग्णांचे हाल होत असल्याची बाब माहे मे, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सेंटजॉर्ज रुग्णालयाच्या बाजूला छत्रपती शिवाजी टर्मिनस व पुर्व द्रुतगती महामार्गाला जोडणा-या पी.डी.मेलो रोडवरून मोठ्या प्रमाणात होणारी वाहतूक या दोन्हीमुळे होणा-या वाढत्या अपघातातील रुग्णांना सीटीस्कॅन व एमआरआय उपचार पध्दतीसाठी दूरवरच्या जे.जे.रुग्णालयात वा खाजगी रुग्णालयात पाठविण्यात येत असून अनेकदा विलंब होऊन रुग्णांना जीव गमवावा लागत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) तसेच, जी टी ह्या शासकीय रुग्णालयात सिटी स्कॅनची सुविधा खाजगी संस्थेकडे सोपविल्याने रुग्णांना अधिक शुल्क भरावे लागत आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, याबाबत चौकशी करण्यात आली आहे काय व त्यानुसार सेंट जॉर्ज सारख्या शासकीय रुग्णालयात रुग्णांना सिटी स्कॅनची सुविधा व अन्य तातडीच्या अत्याधुनिक सोयी सुविधा उपलब्ध करून देण्यासाठी तसेच जी.टी.रुग्णालयात स्वस्त दरात सि.टी.स्कॅन सुविधा उपलब्ध करून देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन : (१) हे अंशतः खरे आहे.

सेंट जॉर्जस रुग्णालयामध्ये सिटी स्कॅन यंत्र नाही. तथापि रुग्णांचे हाल होतात, ही बाब खरी नाही.

(२) नाही, हे खरे नाही.

(३) नाही, हे खरे नाही.

संस्थेतील सिटी स्कॅन सुविधा शासनाने नेमून दिलेल्या मार्गदर्शक तत्वांनुसार माफक रुग्णशुल्क आकारून तसेच दारीद्वय रेषेखालील रुग्णांना मोफत सुविधा देवून चालविण्यात येत आहे.

(४) चौकशी करण्याचा प्रश्न उद्भवत नाही.

तथापि सेंट जॉर्जस रुग्णालयात सिटी स्कॅन यंत्र खरेदी करण्यासाठी मुंबई शहर जिल्हाधिकारी कार्यालयामार्फत अनुदान मंजूर झाले आहे. त्याअनुषंगाने यंत्र खरेदीचा व त्यासाठी आवश्यक असणारे मनुष्यबळ उपलब्ध करून देण्याबाबतचा प्रस्ताव शासनास सादर करण्याबाबतची कार्यवाही संस्थास्तरावर सुरु आहे.

तर जी.टी.रुग्णालयामध्ये शासनाने नेमून दिलेल्या दरामध्ये शासकीय रुग्णांना सिटी स्कॅन सेवा उपलब्ध करून देण्यात आलेली आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यातील ख्यातनाम कंपन्यांच्या ब्रेड, पाव व बर्गर मध्ये
कर्करोगकारक रसायनांचा अंश आढळल्याबाबत**

(२१) * ५८८४५ श्री.सुनिल शिंदे (वरळी), श्री.बाळासाहेब थोरात (संगमनेर), डॉ.पतंगराव कदम (पलूस कडेगाव) : सन्माननीय अन्न आणि औषध प्रशासन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील ब्रिटानिया, केफसी, पिड्डा हट, डॉमिनोज, सबवे, मेकडोनाॅल्ड इ. विविध ख्यातनाम कंपन्यांच्या ब्रेड, पाव व बर्गर मध्ये कर्करोगकारक अशा

विषारी रसायनांचा अंश असल्याचे सेंटर फॉर सायन्स अॅण्ड एन्व्हायरमेन्ट (सीएसई) या संस्थेच्या अभ्यासात माहे जून, २०१६ मध्ये त्या दरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, याप्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यात काय आढळून आले त्यानुषंगाने ब्रेड व पावातील विषारी रसायनांवर शासनाने बंदी घालण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, सदर प्रकरणी शासनाची भूमिका काय आहे ?

श्री. गिरीश बापट : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) होय, अन्न सुरक्षा व मानके कायदा २००६, नियमन २०११ मधील अॅपेन्डीक्स अे मधील तरतुदीनुसार ब्रेडमध्ये पोटॅशियम आयोडेट व पोटॅशियम ब्रोमेट हे ५० पीपीएम (ऑन फ्लोअर मास बेसिस) पर्यन्त टाकण्याची परवानगी आहे.

खबरदारीचा उपाय म्हणून अन्न व औषध प्रशासनाकडून विशेष मोहिम राबवून ब्रेड, पाव, बर्गर इत्यादींचे एकूण ७३ नमुने तपासणीसाठी घेतले असून त्याचे अहवाल प्रलंबित आहेत.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**बुलडाणा जिल्ह्यातील ४२ शाळांना २५ टक्के प्रवेश प्रक्रियेत
नियमबाह्य सवलत देण्यात आल्याबाबत**

(२२) * ५९४५८ श्री.हर्षवर्धन सपकाळ (बुलडाणा) : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) शिक्षण हक्क (आर. टी. ई.) २००९ कायद्यान्वये दूर्बल व वंचित घटकातील पालकांच्या पाल्यांना सर्व व्यवस्थापनाच्या विना अनुदानित शाळांमध्ये २५ टक्के जागांवर प्रवेश देणे राज्यात बंधनकारक करण्यात आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, बुलडाणा जिल्ह्यात २५ टक्के ऑनलाईन प्रवेश प्रक्रियेत २१२ पैकी १७० शाळांनीच सहभाग नोंदविल्याची बाब माहे मे, २०१६ मध्ये वा त्या सुमारास निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उर्वरित शाळांना शिक्षणाधिकारी, बुलडाणा यांनी नियमबाह्य सवलत दिली आहे, हे ही खरे आहे काय,

- (४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने संबंधितांवर शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
 (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) शिक्षण हक्क २००९ कायद्यान्वये अल्पसंख्यांक दर्जा असलेल्या शाळा वगळता सर्व व्यवस्थापनाच्या विना अनुदानित शाळांमध्ये वंचित व दुर्बल घटकातील पालकांच्या पाल्यांना २५ टक्के जागांवर प्रवेश देणे बंधनकारक करण्यात आले आहे.

(२), (३) व (४) बुलढाणा जिल्हयातील ऑनलाईन प्रक्रियेत २१२ शाळांपैकी १७० शाळांनीच सहभाग नोंदविला आहे. उर्वरित ४२ शाळा ह्या अल्पसंख्यांक तसेच सद्यस्थितीत सुरु नसलेल्या शाळा आहेत.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मांडळ (ता.कुही, जि. नागपूर) येथे शालेय पोषण
 आहारात गैरव्यवहार झाल्याबाबत**

(२३) * ५३८२७ डॉ.मिलिंद माने (नागपूर उत्तर) : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मांडळ (ता.कुही, जि. नागपूर) गावातील सोनिया उच्च प्राथमिक विद्यालयातील मुख्याध्यापिकासह सर्व शिक्षण अधिकाऱ्यांच्या संगनमताने गत ७ वर्षांपासून शालेय पोषण आहारात नियमबाहय आर्थिक गैरव्यवहार करण्यात आला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, मुख्याध्यापिका श्रीमती धावडे यांनी या योजनेतील धान्य व रक्कमेची उचल केल्याची नोंद अहवालात आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, तुकड्यांची मंजूरी नसतानाही अधिकाऱ्यांच्या संगनमताने विद्यार्थी संख्या वाढवून तांदळाची नियमबाहय उचल करण्यात आली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, शासनाने सदर प्रकरणाची चौकशी केली आहे काय व त्यानुसार दोषी असलेल्या संबंधितांवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१), (२) व (३) हे खरे नाही.

(४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

सर्वोपचार रुग्णालय, लातूर येथील आधुनिक यंत्रसामुग्री बंद पडल्याबाबत

(२४) * ५४३८५ श्री.अमित विलासराव देशमुख (लातूर शहर) : सन्माननीय वैद्यकीय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) लातूरमधील शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय व सर्वोपचार रुग्णालयात एमआरआय मशीन, कलर डॉपलर तसेच इतर उपलब्ध अत्याधुनिक यंत्रसामुग्री बंद पडल्याचे माहे मे, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, रुग्णालयात प्रशासनाची सुमारे ३ कोटी औषधांची आणि इतर सामुग्रीची देयके प्रलंबित असून परिणामी अपुरा औषध पुरवठा होत असल्याचे देखील निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, विविध तपासण्या करण्यासाठी कोट्यावधी रुपये खर्चून खरेदी केलेली यंत्रणा बंद पडली असल्याने याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन :(१) हे अंशतः खरे आहे.

एम.आर.आय. मशीन असलेल्या कक्षातील वातानुकुलीत यंत्रणेत बिघाड झाला होता. ए.सी. यंत्रणा अनिवार्य असलेल्या एम.आर.आय. यंत्राचे नुकसान होऊ नये म्हणून काही काळ ती बंद ठेवण्यात आली होती. तथापि अन्य यंत्र कार्यान्वित होती.

(२) हे अंशतः खरे आहे.

रुग्णालय प्रशासनाची सुमारे रु.३.०० कोटी रुपयांची देयके प्रलंबित आहेत. तथापि रुग्णालयात पुरेशा प्रमाणात औषधे उपलब्ध आहेत.

(३) आवश्यक त्या उपाययोजना संस्थास्तरावर करण्यात आलेल्या आहेत व त्यामुळे सर्व यंत्रसामुग्री सद्यःस्थितीत कार्यान्वित आहेत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

लातूर जिल्ह्यातील निवासी आश्रमशाळातील तांदूळ पुरवठा बंद केल्याबाबत

(२५) * ५४३३० श्री.त्र्यंबकराव भिसे (लातूर ग्रामीण) : सन्माननीय अन्न,

नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) लातूर जिल्ह्यातील २५ निवासी आश्रमशाळामध्ये विद्यार्थी परिपोषण आहार योजनेतर्गत पुरवठा विभागामार्फत देण्यात येणारा तांदूळ धान्य पुरवठा माहे सप्टेंबर, २०१५ पासून बंद करण्यात आला असल्याची माहिती दिनांक १९ मार्च, २०१६ रोजी वा त्या सुमारास निदर्शनास आली, हे खरे आहे काय.

(२) असल्यास, सदर प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय निष्पन्न झाले त्यानुसार संबंधित दोषींवर कोणती कारवाई केली तसेच सदर तांदूळ पुरवठा पुन्हा सुरु करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीश बापट : (१) व (२) हे खरे नाही. केंद्र शासनाकडून माहे ऑक्टोबर, २०१५ ते मार्च, २०१६ या कालावधीकरीता अन्नधान्याचे नियतन प्राप्त झाले असून, त्यानुसार दिनांक १ एप्रिल, २०१५ च्या पत्रान्वये अन्नधान्याचे जिल्हानिहाय नियतन देण्यात आले आहे. सदर अन्नधान्याचे नियतन केंद्र शासनाकडून प्राप्त होईपर्यंत शिल्लक धान्यामधून मागणीनुसार संस्थांना अन्नधान्याचे वाटप करण्यात आले आहे. पुढील कालावधीसाठी मागणी करण्यात येत आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**माढा (जि.सोलापूर) शहराला पाणीपुरवठा करणाऱ्या येवती-माढा
नळपाणीपुरवठा योजनेतील पाईपलाईन दुरुस्त करण्याबाबत**

(२६) * ५५५३९ श्री.सिध्दराम म्हेत्रे (अक्कलकोट), श्री.संग्राम थोपटे (भोर),

श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), डॉ.संतोष टारफे (कळमनुरी), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम) : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) माढा (जि.सोलापूर) शहराला पाणीपुरवठा करणाऱ्या येवती-माढा या ४५ कि.मी. नळपाणीपुरवठा योजनेस २१ ठिकाणी पाईप लाईन गळती असल्याचे व त्यापैकी ७ ठिकाणी गळतीचे प्रमाण मोठे असल्याचे माहे एप्रिल, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर योजनेच्या वडाची वाडी येथील जलशुध्दीकरण केंद्राचा वीज पुरवठा वीज देयक न भरल्याने बंद आहे तसेच येथील सहा विद्युत पंप वापराअभावी गंजले आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त नळपाणी पुरवठा योजनेची दुरुस्ती करण्याबाबत व जलशुध्दीकरण केंद्राचे वीज देयके भरून विद्युत पुरवठा सुरु करण्याबाबत येथील विद्युतपंपाची दुरुस्ती करून ते कार्यान्वित करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) होय, हे खरे आहे.

(३) दिनांक ११.०९.२०१५ रोजी माढा ग्रामपंचायत बरखास्त होऊन माढा नगर पंचायत अस्तित्वात आली आहे.

माढा ग्रामपंचायत अस्तित्वात असताना माढा गावास पाणीपुरवठा करणाऱ्या माढा नळ पाणीपुरवठा योजनेच्या देखभालीचे काम जिल्हा परिषद ग्रामीण पाणीपुरवठा विभागाकडे होते.

माढा नगरपंचायत स्थापन झाल्यानंतर महाराष्ट्र सुवर्णजंयती नगरोत्थान महाभियान (जिल्हास्तर) अंतर्गत माढा नगरपंचायत क्षेत्रातील माढा पाणीपुरवठा योजनेच्या दुरुस्तीच्या कामास जिल्हाधिकारी सोलापूर यांनी मान्यता दिली असून सदर कामाची निविदा प्रक्रिया अंतिम टप्प्यात आहे.

माढा नगरपंचायत जलशुध्दीकरण केंद्राचे थकीत बिल टप्प्याटप्प्याने भरून जलशुध्दीकरण केंद्र माढा नगरपंचायतमार्फत कार्यान्वित करण्याचे माढा नगरपंचायतीचे नियोजन आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

मुखेड (जि.नांदेड) तालुक्यात धान्याचा झालेला काळा बाजार

(२७) * ५५७५१ श्री.वसंतराव चव्हाण (नायगांव), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी) : सन्माननीय अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुखेड (जि.नांदेड) तालुक्यातील स्वस्त धान्य दुकानातील धान्य हे हैदराबाद येथे काळ्या बाजारात विक्रीकरिता जात असताना दिनांक २१ एप्रिल, २०१६

रोजी वा त्यासुमारास ताब्यात घेण्यात आले व सदरील वाहन चालकावर गुन्हा नोंदविण्यात आला असून त्यामागील काळा बाजार करणा-या मुख्य आरोपींच्या विरोधात अदयापही गुन्हा नोंदविण्यात आला नसल्याची बाब माहे मे, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आली आहे, हे खरे ही आहे काय,

(२) तसेच शासकीय गोदामातील धान्य एक क्विंटल मागे चार ते पाच किलो धान्य दुकानदारास कमी दिले जात असल्याची बाब निदर्शनास आली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यात काय आढळून आले व त्यानुषंगाने संबंधित दोषींवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीश बापट : (१) मुखेड (जि.नांदेड) तालुक्यात दिनांक २१ एप्रिल, २०१६ रोजी कौठा रोड खैरका शिवारात धान्याचा ट्रक काळ्या बाजारात विक्रीकरिता नेत असतांना पकडण्यात आला. संबंधित चालक श्री.सय्यद समशेदीन पाशामिया रा.टेंभूर्णी ता. नायगांव व अन्य श्री.मुजीब मुजावर रा. जांब ता मुखेड बु. फेरोज ट्रेडिंग कंपनी यांचेवर दिनांक २१ एप्रिल, २०१६ रोजी जीवनावश्यक वस्तू अधिनियम १९५५ चे कलम ३ व ७ अन्वये गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे.

(२) हे खरे नाही.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

मातोरी (ता. जि. नाशिक) येथे दुषित पाण्याच्या पुरवठ्यामुळे झालेली विषबाधा

(२८) * ५८८४७ **श्रीमती सीमाताई हिरे (नाशिक पश्चिम) :** सन्माननीय पाणीपुरवठा आणि स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मातोरी (ता. जि. नाशिक) येथे दुषित पाणी पुरवठ्यामुळे ४०० हून अधिक नागरीकांना विषबाधा झाल्याची बाब दिनांक २७ मे, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आली, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर दुषित पाण्याचे जल निर्जंतुकीकरण करण्याची मागणी स्थानिक ग्रामपंचायतीने संबंधितांकडे सातत्याने केली होती, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, या प्रकरणाची शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यात काय आढळून आले व त्यानुषंगाने संबंधित दोषींवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बबनराव लोणीकर : (१) हे खरे नाही.

तथापि, जिल्हा शिघ्र प्रतिसाद पथक आरोग्य विभाग, जिल्हा परिषद नाशिक यांनी सदर गावामध्ये भेट दिली असता दूषित पाणी पुरवठ्यामुळे दि.०८/०६/२०१६ पर्यंत ३९३ रुग्णांना अतिसाराची लागण झाली होती. सदर साथ अतिसार आजाराची असून रुग्णांना विषबाधा झाली असल्याचे निदर्शनास आले नाही.

(२) हे खरे नाही.

(३) सदर गावात दूषित पाणी पुरवठा होत असल्यामुळे संबंधित ग्रामविकास अधिकारी व आरोग्य सेवक (राज्यस्तर) यांना सेवेतून दि.३१/०५/२०१६ अन्वये निलंबित करण्यात आलेले आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**शिक्षण विभागाने ठाणे पालिका परिसरातील ६५ अनधिकृत
शाळा बंद करण्याचे आदेश दिल्याबाबत**

(२९) * ५५४८६ श्री.गोपालदास अग्रवाल (गोंदिया), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), डॉ.संतोष टारफे (कळमनुरी), श्री.शशिकांत शिंदे (कोरेगाव), श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंब्रा कळवा), श्री.वैभव पिचड (अकोले), श्री.भास्कर जाधव (गुहागर), श्री.सुरेश लाड (कर्जत), श्री.मकरंद जाधव-पाटील (वाई), श्री.मधुसूदन केंद्रे (गंगाखेड), श्रीमती दिपिका चव्हाण (बागलाण), श्री.हसन मुश्रीफ (कागल), श्री.दिपक चव्हाण (फलटण), श्री.राहुल जगताप (श्रीगांदा), श्री.नरेंद्र मेहता (मिरा भाईंदर), श्री.विजय भांबळे (जिंतूर), श्री.पांडुरंग बरोरा (शहापूर), श्री.गणपत गायकवाड (कल्याण पूर्व), श्री.दिलीप वळसे-पाटील (आंबेगाव), श्री.शामराव ऊर्फ बाळासाहेब पाटील (कराड उत्तर), श्रीमती सीमाताई हिरे (नाशिक पश्चिम) : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) ठाणे महानगरपालिका परिसरातील ६५ अनधिकृत शाळा बंद करण्याचे आदेश

शिक्षण विभागाने दिले असल्याचे माहे मे, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, शासनाच्या या आदेशाने १ हजार शिक्षक नोकरीपासून व २५ हजार विद्यार्थी शिक्षणापासून वंचित होणार आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, महानगरपालिका परिसरातील ६५ अनधिकृत शाळेतील शिक्षक व विद्यार्थी यांचा अन्य शाळांत समावेश करून घेण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) हे खरे आहे.

(२) हे खरे नाही.

(३) व (४) बालकांचा मोफत व सक्तीच्या शिक्षणाचा अधिकार अधिनियम, २००९ मधील तरतुदीनुसार अनधिकृत शाळा बंद करण्याबाबतची कारवाई करण्यासाठी अशा शाळांना कारणे दाखवा नोटीस बजावून विद्यार्थ्यांचे नजिकच्या मान्यताप्राप्त शाळेत समायोजन करण्याबाबत सूचना देण्यात आल्या आहेत. त्यानुसार अशा अनधिकृत शाळा बंद झाल्यानंतर विद्यार्थ्यांचे नजिकच्या मान्यताप्राप्त शाळेत समायोजन करण्यात येते.

मुंबईतील दादासाहेब फाळके चित्रनगरी व्यवस्थापनाने चित्रीकरणासाठी प्लोर कॅटवॉक कंपनीला तराफ्याचे बेकायदा कंत्राट दिल्याबाबत

(३०) * ५३७२१ श्री.सुनिल प्रभू (दिंडोशी) : सन्माननीय सांस्कृतिक कार्य मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबईतील गोरेगाव (पूर्व) येथील दादासाहेब फाळके चित्रनगरी व्यवस्थापनाने चित्रीकरणासाठी, प्लोर कॅटवॉक कंपनीला तराफ्याचे बेकायदा कंत्राट देवून महामंडळाचे आर्थिक नुकसान केल्याची बाब माहे जून, २०१६ मध्ये वा त्या सुमारास निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, यामध्ये व्यवस्थापक यांनी गैरव्यवहार करून कोटयवधी रुपयांची बेहिशेबी मालमत्ता खरेदी करून शासन तथा महामंडळाचे महसुली उत्पन्नाचे नुकसान केले, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर प्रकरणाची शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीचे निष्कर्ष काय आहेत त्यानुसार संबंधित कंत्राट कंपनी आणि महामंडळाच्या दोषी अधिका-यांविरुद्ध कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) महामंडळातील कलागारामध्ये (स्टुडिओ) चित्रीकरणावेळी प्रकाश व्यवस्थेकरीता तराफा सुविधा उपलब्ध होण्यासाठी मे.कॅटवॉक एंटरप्रायझेस यांची फिल्म ट्रेड पुस्तिकामधून जाहिरात प्रसिध्द करून या कंपनीची निवड करण्यात आली होती. त्यामुळे सदर संस्थेची निवड नियमाप्रमाणे करण्यात आली होती. त्यानंतर रितसर ठराव करून वेळोवेळी ११ महिन्यांसाठी पुढे मुदतवाढ देण्यात आली होती. अशाप्रकारे सदर संस्थेची सन २००४ पासून ते ऑक्टोबर, २०१२ पर्यंत नेमणूक केलेली होती.

संचालक मंडळाच्या निर्णयानुसार कंत्राटदाराकडून प्रतिवर्षात उत्पन्न वाढ दर्शवून मुदतवाढ देण्यात आलेली आहे. त्यामुळे सदर कंत्राट बेकायदेशीर असल्याचे आढळून येत नाही. सदर कामामध्ये महामंडळाची कोणतीही आर्थिक गुंतवणूक केलेली नाही. चित्रीकरणावेळी तराफा सुविधा वेळेत उपलब्ध झाल्याने निर्मिती संस्थेकडून महामंडळाच्या दरपत्रकानुसार उत्पन्न प्राप्त झालेले आहे. सबब, वरील कंत्राटामुळे महामंडळाचे आर्थिक नुकसान झालेले नाही.

(२) प्रश्न उद्भवत नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**रायगड जिल्ह्यातील पाताळगंगा, कुंडलिका, सावित्री व
 अंबा या नद्या प्रदूषित झाल्याबाबत**

(३१) * ५३६९१ श्री.मनोहर भोईर (उरण), श्री.प्रशांत ठाकूर (पनवेल), श्री.समीर कुणावार (हिंणघाट), श्री.विजय काळे (शिवाजीनगर), अॅड.आशिष शेलार (वांद्रे पश्चिम), श्री.अतुल भातखळकर (कांदिवली पूर्व) : सन्माननीय पर्यावरण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) रायगड जिल्ह्यातील तळोजा, रोहा, महाड व पाताळगंगा एमआयडीसी विभागामार्फत चालविल्या जाणा-या प्रदूषित पाणी प्रक्रिया केंद्रातून (सीईटीपी)

सोडलेल्या प्रदूषित पाण्यामुळे पाताळगंगा, कुंडलिका, सावित्री, अंबा या नद्या व जवळपासच्या खाड्यांचे स्रोत प्रदूषित झाल्याचे तसेच रसायनी (ता. उरण) येथील पाताळगंगा नदीत मोठ्या प्रमाणात वाढलेल्या जलपर्णीमुळे नदीच्या काठावर वसलेल्या गावांना हे पाणी वापरता येत नसल्याचे माहे मे, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त एमआयडीसी विभागामार्फत चालविले जाणारे प्रदूषित पाणी प्रक्रिया केंद्र (सीईटीपी) पाण्याच्या अपेक्षित शुद्धीकरणाच्या मानकांनुसार चालविले जात नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, वारंवार भरारी पथकांनी दंड करूनही कारखानदार व प्रदूषण मंडळाचे अधिकारी सीईटीपी केंद्राच्या चुकीच्या कार्यान्वयाकडे दुर्लक्ष करित आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यानुषंगाने विभागातील जल स्रोत प्रदूषित करणाऱ्या कंपन्यांवर व संबंधितांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) असल्यास, भरारी पथकांनी दंड करून सुध्दा कोणतीच कारवाई होत नसल्याने स्थानिक स्तरावर नागरिकांची दक्षता समिती नेमण्याचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन आहे काय, नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. रामदास कदम : (१) हे अंशतः खरे आहे.

(२) हे अंशतः खरे आहे.

(३) हे खरे नाही.

(४) महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळामार्फत उद्योगांना प्रदान केलेल्या संमतीपत्रातील अटी व शर्तीचे उल्लंघन केल्यास संबंधित उद्योगांविरुद्ध कारणे दाखवा नोटीस, प्रस्तावित आदेश, आवश्यकतेनुसार उद्योग बंद करणे इत्यादी प्रकारची कारवाई करण्यांत येते.

(५) स्थानिक स्तरावर कारखान्यांची पाहणी करण्यासाठी महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळाने सी.ई.टी.पी. ला दिलेल्या निर्देशानुसार सी.ई.टी.पी. कडून पथक नेमण्यांत आले आहे.

मुंबईसह राज्यात बनावट बाटलीबंद पाण्याचा व्यवसाय सुरु असल्याबाबत

(३२) * ५५२५९ श्री.आसिफ शेख (मालेगांव मध्य), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.विजय वडेहीवार (ब्रम्हपूरी), श्री.शशिकांत शिंदे (कोरेगाव), श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंब्रा कळवा), श्री.भास्कर जाधव (गुहागर), श्री.सुरेश लाड (कर्जत), श्री.वैभव पिचड (अकोले), श्री.मकरंद जाधव-पाटील (वाई), श्री.अजय चौधरी (शिवडी), श्री.संदीप नाईक (ऐरोली), श्री.राणाजगजीतसिंह पाटील (उस्मानाबाद), श्री.पांडुरंग बरोरा (शहापूर), श्री.किसन कथोरे (मुरबाड), श्री.राहुल जगताप (श्रीगोंदा), श्रीमती दिपिका चव्हाण (बागलाण), श्री.हसन मुश्रीफ (कागल), श्री.नरेंद्र मेहता (मिरा भाईंदर), श्री.दिलीप वळसे-पाटील (आंबेगाव), श्री.हर्षवर्धन सपकाळ (बुलढाणा), श्री.सुधाकर कोहळे (नागपूर दक्षिण), श्री.सुधाकर देशमुख (नागपूर पश्चिम), श्री.कृष्णा खोपडे (नागपूर पूर्व), श्री.विकास कुंभारे (नागपूर मध्य), श्री.विलास तरे (बोईसर), श्री.शामराव ऊर्फ बाळासाहेब पाटील (कराड उत्तर), श्री.हितेंद्र ठाकूर (वसई), अॅड.आशिष शेलार (वांद्रे पश्चिम), श्री.प्रशांत ठाकूर (पनवेल), श्री.संजय केळकर (ठाणे), श्री.नरेंद्र पवार (कल्याण पश्चिम), श्री.अतुल भातखळकर (कांदिवली पूर्व), श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील (शिर्डी), अॅड.पराग अळवणी (विलेपार्ले), श्री.दिपक चव्हाण (फलटण), श्री.दत्तात्रय भरणे (इंदापूर), श्री.उल्हास पाटील (शिरोळ), श्री.जयंत पाटील (इस्लामपूर), डॉ.सुजित मिणचेकर (हातकणंगले), श्री.त्र्यंबकराव भिसे (लातूर ग्रामीण), श्री.योगेश सागर (चारकोप), श्री.चंद्रदीप नरके (करवीर), श्री.योगेश टिळेकर (हडपसर), श्री.भाऊसाहेब कांबळे (श्रीरामपूर), श्री.संग्राम थोपटे (भोर), श्री.राहूल कुल (दोंड), श्री.महेश (दादा) लांडगे (भोसरी), श्री.अब्दुल सत्तार (सिल्लोड), श्री.राज पुरोहित (कुलाबा), श्री.भिमराव तापकीर (खडकवासला), श्री.नितेश राणे (कणकवली), श्री.सुनिल राऊत (विक्रोळी), डॉ.सतीश (अण्णासाहेब) पाटील (एरंडोल), श्री.रामचंद्र अवसरे (भंडारा), डॉ.राहूल पाटील (परभणी) : सन्माननीय अन्न आणि औषध प्रशासन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबईसह राज्यभरात बनावट बाटलीबंद पाण्याचा व्यवसाय मोठ्या प्रमाणात सुरु असून काही ठिकाणी बाटलीबंद पाण्यात "कोलीफार्म" हा शरीरास अपायकारक जीवाणू असल्याचे अन्न व औषध प्रशासन विभागाच्या निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) तसेच जागतिक आरोग्य संघटनेच्या निर्देशानुसार भाभा अणुसंशोधन केंद्राने मुंबईतील बाटली बंद पाण्याचे नमुने घेतले असता त्यातील २० नमुने "ब्रोमेट" हे कर्करोगजन्य रसायन असल्याचे त्याचप्रमाणे किटकनाशक द्रव्ये असल्याचे माहे एप्रिल, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले, हे ही खरे आहे काय,
- (३) तसेच वसई, विरार, भिवंडी, मिरारोड, रायगड, दापोली, खेड या भागात कुपनलिका व विहीरीच्या पाण्याचा वापर करून बनावट बाटलीबंद पाण्याचा व्यवसाय करण्याचे कारखाने सुरू आहेत, हे ही खरे आहे काय,
- (४) बुलढाणा व पुणे शहरात पाणी विक्री करणा-या उत्पादकांकडे बी.आय.एस. व अन्न औषध प्रशासनाचा परवाना नसतानासुद्धा अनधिकृतरित्या अशुद्ध पाणी विक्री करित असल्याचे माहे मे २०१६ मध्ये वा त्या सुमारास तसेच नागपूर, कोल्हापूर व जालना शहरात बाटलीबंद व पाऊचद्वारे मिन्नरल वॉटरच्या नावावर विकण्यात येणारे पाणी हे शुद्ध करतांना रसायनांचा वापर करण्यात आल्याने सदर पाणी आरोग्यास हानिकारक असल्याचे दिनांक ८ मे, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे ही खरे आहे काय,
- (५) असल्यास, बाटलीबंद व पाऊचद्वारे मिन्नरल वॉटरच्या नावावर विकण्यात येणा-या पाण्यामुळे नागरिकांच्या शरीरास अपायकारक अशा काविळ, अतिसार, इत्यादी जलजन्य आजाराची लागण होत आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (६) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यानुषंगाने सदर विषारीजन्य पाण्यामुळे नागरिकांच्या आरोग्यास धोका पोहचू नये म्हणून मुंबईसह राज्यात बनावटरित्या बाटलीबंद व पाऊचद्वारे मिन्नरल वॉटरच्या नावावर होत असलेली विक्री बंद करण्याबाबत व सदर कारखाने बंद करून मालकांवर गुन्हे दाखल करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे, नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीश बापट : (१) होय, हे अंशतः खरे आहे.

राज्यात एप्रिल, २०१६ ते जून, २०१६ या कालावधीत तपासलेल्या एकुण ८४ नमुन्यांपैकी पुणे विभागातील ०२ व औरंगाबाद विभागातील ०१ अशा एकुण ०३ नमुन्यात ई कोलाय/कोलीफार्म हे शरीरास अपायकारक जीवाणू आढळले. राज्यात इतरत्र असे जीवाणू आढळले नाहीत.

(२) माहे एप्रिल, २०१६ वा त्यादरम्यान अशाप्रकारची बाब निदर्शनास आलेली नाही, मात्र भाभा अणुसंधान केंद्राने केलेल्या संशोधनावर आधारित लेख करंट सायन्स या मासिकाच्या जानेवारी २०१५ च्या अंकात प्रसिध्द झाला होता त्यामध्ये काही बाटलीबंद पाण्यामध्ये ब्रोमेटचे प्रमाण मानदापेक्षा जास्त आढळल्याचे नमुद केले आहे.

(३) सदर ठिकाणी विना परवाना बाटलीबंद पाण्याचा व्यवसाय करणा-या एकूण १३ आस्थापनांवर कारवाई करण्यात आली आहे. सर्व आस्थापना बंद करण्यात आल्या असून त्यांपैकी ११ आस्थापनांवर खटले दाखल केले आहेत. २ वर खटले दाखल करण्याची कार्यवाही सुरू आहे.

(४) बाटलीबंद व पाऊचव्दारे मिनरल वॉटरच्या नावावर विकण्यात येणारे पाणी हे शुध्द करताना रसायनांचा वापर केल्याची बाब अन्न व औषध प्रशासनाच्या निदर्शनास आलेली नाही. तथापि कोल्हापूर येथे ३ आस्थापनांवर विनापरवाना व्यवसाय केल्याबाबत कारवाई करण्यात आली. त्यावेळी ४ नमुने तपासणी साठी घेण्यात आले. त्यापैकी ३ मिथ्याछाप तर १ प्रमाणीत आढळून आला. प्रशासनाकडून पुढील कार्यवाही सुरू आहे.

(५) अशी कोणतीही बाब अन्न व औषध प्रशासनाच्या निदर्शनास आलेली नाही.

(६) विनापरवाना बाटलीबंद पाण्याच्या व्यवसायाप्रकरणी अन्न सुरक्षा व मानके अधिनियम २००६ व नियम, नियमन २०११ अंतर्गत नियमानुसार प्रशासनाकडून वेळोवेळी कारवाई करण्यात येते. सदर कायदा राज्यात लागू झाल्यापासून आतापर्यंत विनापरवाना व्यवसायाबद्दल २१९ प्रकरणी न्यायालयीन खटले दाखल करण्यात आले आहेत.

चिंभावे (जि.रायगड) येथील प्राथमिक शाळेची इमारत कोसळल्याबाबत

(३३) * ६०१३९ श्री.भरतशेठ गोगावले (महाड) : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) चिंभावे (जि.रायगड) येथील जिल्हापरिषदेच्या प्राथमिक शाळेची इमारत माहे जून, २०१६ मध्ये वा त्या सुमारास कोसळून इमारतीच्या एका वर्गखोलीसह शेजारी असलेले ग्रामपंचायतीचे दोन गाळे देखील उध्वस्त झाले आहेत, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, उक्त इमारतीची ग्रामपंचायत सर्व शिक्षा अभियानातून दुरुस्ती व्हावी याकरिता ३५ प्रस्ताव पाठविण्यात येऊनही अद्यापी रायगड जिल्हा परिषदेच्या शिक्षण विभागाकडून कोणतीही कार्यवाही करण्यात आलेली नाही, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, सदर प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यात काय आढळून आले, तदनुसार यास जबाबदार असणाऱ्यांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) तसेच उक्त इमारतीचे तात्काळ नव्याने बांधकाम करण्याकरिता निधीची तरतूद करण्यात आली आहे काय,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) अंशतः खरे आहे.

शाळेच्या पूर्वेकडील १ वर्गखोलीचा पाया खचून भिंत व छप्पर पडले आहे.

(२) हे खरे नाही.

सर्व शिक्षा अभियान अंतर्गत सन २०१६-१७ वार्षिक योजना अंतर्गत इमारतीची दुरुस्ती प्रस्तावित आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) नाही.

(५) दुरुस्ती प्रस्तावित असल्याने प्रश्न उद्भवत नाही.

भोकर (ता.जि.नांदेड) येथील पाणीटंचाई कृती आराखडा

तयार करूनही कामे अपूर्ण असल्याबाबत

(३४) * ५८२५९ श्रीमती अमिता चव्हाण (भोकर), श्री.डी.पी.सावंत (नांदेड उत्तर), श्री.वसंतराव चव्हाण (नायगांव) : सन्माननीय पाणीपुरवठा आणि स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) भोकर (ता.जि.नांदेड) येथील ८५ गांवे, वाडीतांड्यांमध्ये मे महिन्याच्या शेवटच्या आठवड्यात पाणीटंचाई निर्माण झाल्याने १२५ ठिकाणी बोअर अधिग्रहण तर १० टँकरद्वारे पाणीपुरवठा करण्यात आल्याचे माहे जून, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर ठिकाणी मे महिन्यात धरणाचे पाणी नदी-नाल्यात सोडण्यात आल्याने जनावरांसह पिण्याचा प्रश्न थोड्या प्रमाणात मिटला होता परंतु दीड-महिन्यांनंतर नदी नाल्यातले पाणी पूर्णतः संपल्याने या भागातील शेतकऱ्यांपुढे जनावरांच्या पिण्याच्या पाण्याचा प्रश्न निर्माण झाला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, दरवर्षीप्रमाणे यावर्षीही लाखो रुपयांचा पाणीटंचाई कृती आराखडा तयार करून नवीन पाणीपुरवठा योजना दुरुस्ती, विहीर रुंदीकरण अशी कामे घेण्यात आली मात्र उन्हाळा संपेपर्यंत सदर कामे पूर्ण न झाल्याने तीव्र पाणी टंचाईची समस्या निर्माण झाली हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, याप्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यात काय आढळून आले व त्यानुषंगाने सदर ठिकाणी कायम पाणी पुरवठा होणेबाबत कोणती कार्यवाही केली व संबंधित कामे अपूर्ण राहिल्याबाबत संबंधितांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बबनराव लोणीकर : (१) नांदेड जिल्ह्यातील भोकर तालुक्यातील ६६ गावे व २५ वाड्यांमध्ये १२७ खाजगी विहिरी अधिग्रहीत करून व ११ टँकरद्वारे पाणी पुरवठा करण्यात आला आहे.

(२) व (३) हे खरे नाही.

भोकर तालुक्यात सन २०१५-१६ च्या टंचाई कालावधीत पाणी टंचाई निवारणार्थ नविन विंधन विहिरी ४३, विंधन विहिरींची विशेष दुरुस्ती २५, नळ योजना विशेष दुरुस्ती १४, तात्पुरती पूरक नळ योजना ५ इत्यादि उपाययोजना घेऊन सदरची कामे विहित मुदतीत पूर्ण करण्यात आलेली आहेत. तसेच विहिर अधिग्रहण करून व टँकरद्वारे पाणी पुरवठा करण्यात आला आहे.

(४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

कोपरगाव (जि.अहमदनगर) येथे खोकल्याचे बनावट औषध तयार करून त्याची विक्री राज्यात व परराज्यात होत असल्याबाबत

(३५) * ५७५५० श्री.सरदार तारासिंह (मुलुंड), श्री.विजय औटी (पारनेर) : सन्माननीय अन्न आणि औषध प्रशासन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कोपरगाव (जि.अहमदनगर) तालुक्यामध्ये खोकल्याचे बनावट औषध तयार

करून त्याची विक्री राज्यात व परराज्यात करणाऱ्या एका टोळीला अन्न व औषध प्रशासन विभागाने माहे मे, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान पकडले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर औषध निर्मिती अथर्व एजन्सी करित असून, कोपरगावसह अहमदनगर जिल्ह्यात सुरु करण्यात आलेला सदर एजन्सीचा शोध पूर्ण झाला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) तसेच खोकल्याचे बनावट औषध निर्मिती, विक्री करणाऱ्या ज्या टोळीला अटक करण्यात आली त्यामध्ये सहभागी असलेल्या व्यक्तींची नावे व रहाण्याचे ठिकाण कोठे आहे तसेच त्यांनी माहिती दिलेल्या एजन्सीच्या नावा व्यतिरिक्त अशी उत्पादन करणारी आंतरराष्ट्रीय टोळी कोणकोणत्या प्रदेशात कार्यरत असल्याची माहिती दिली आहे काय, व सदर अथर्व एजन्सीचे मालक व व्यवस्थापन बघणाऱ्या व्यक्तींची नावे काय आहेत,

(४) असल्यास, याप्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यानुषंगाने संबंधितांवर व सदर एजन्सीवर कोणती कारवाई करण्यात आली वा येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीश बापट : (१) हे खरे नाही, तथापि बीड येथे दोन व्यक्तींवर कोडीन फॉस्फेटयुक्त औषधे व अल्प्राझोलाम घटक असलेल्या गोळ्या अवैधरीत्या साठवणक व विक्री केल्याबाबत कारवाई करण्यात आली व त्यांनी दिलेल्या माहितीनुसार त्यांना सदरची औषधे अथर्व एजन्सी, कोपरगाव, जि. अहमदनगर यांचेकडून विना बिलाने पुरवठा झाल्याचे निष्पन्न झाले.

(२) होय, मे. अथर्व एजन्सी, या नावाच्या एजन्सीचा कोपरगावासह अहमदनगर जिल्ह्यात शोध घेतला असता अशा प्रकारची एजन्सी आढळून आली नाही.

(३), (४) व (५) बीड येथील अक्सा मस्जिद येथुन आगा बाबरखान फैजल अहमद खान व रहेमान सिद्दिकी अहमद सिद्दिकी या आरोपींना पोलीसांनी अटक केली आहे, या प्रकरणीचा तपास सुरु आहे त्यानुसार तपास पूर्ण करून खटला दाखल करण्यात येईल.

**मुंबई विद्यापीठाच्या अभियांत्रिकी शाखेत झालेल्या
उत्तर पत्रिका गैरव्यवहाराबाबत**

(३६) * १३७०४ श्री.अतुल भातखळकर (कांदिवली पूर्व), अॅड.पराग अळवणी (विलेपार्ले), अॅड.आशिष शेलार (वांद्रे पश्चिम), डॉ.मिलिंद माने (नागपूर उत्तर), श्री.विजय औटी (पारनेर), श्री.सुभाष उर्फ पंडितशेठ पाटील (अलिबाग), श्री.सुनिल शिंदे (वरळी), श्री.नसीम खान (चांदिवली), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.अजय चौधरी (शिवडी), श्री.प्रकाश फातर्पेकर (चेंबूर), श्री.सुनिल राऊत (विक्रोळी), श्री.सरदार तारासिंह (मुलुंड), श्री.प्रकाश आबिटकर (राधानगरी), श्री.अमित साटम (अंधेरी पश्चिम), श्री.मंगेश कुडाळकर (कुर्ला), श्री.धैर्यशील पाटील (पेण), श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील (शिर्डी), श्री.नितेश राणे (कणकवली), श्री.प्रतापराव पाटील चिखलीकर (लोहा), श्री.विनायकराव जाधव-पाटील (अहमदपूर), श्री.भिमराव तापकीर (खडकवासला), श्रीमती सीमाताई हिरे (नाशिक पश्चिम), श्री.धनजय (सुधीर) गाडगीळ (सांगली), श्री.किशोर पाटील (पाचोरा) : सन्माननीय उच्च व तंत्र शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबई विद्यापीठातील अभियांत्रिकी शाखेतील उत्तरपत्रिकांमधील न सोडविलेल्या प्रश्नांची उत्तरे लिहिण्याकरीता १५ ते २० हजार रुपये घेऊन, त्या उत्तरपत्रिका स्ट्रॉगरूम मधून काढून विद्यार्थ्यांच्या घरपोच करून पुन्हा त्या स्ट्रॉगरूम मध्ये ठेवण्यात आल्याचा प्रकार माहे मे, २०१६ च्या दुसऱ्या वा तिसऱ्या आठवड्यात भांडूप (मुंबई) पोलीसांनी निदर्शनास आणून, मुंबई विद्यापीठाच्या कलिना कॅम्पसमधील एका कस्टोडियनसह, चार शिपाई, तीन कारकून यांना अटक केले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या टोळीकडून याच महिन्यांत झालेल्या मॅथमॅटिक्स, इंजिनियरिंग, मॅकेनिकलसह अन्य विषयांच्या एकूण ९२ उत्तरपत्रिका हस्तगत करण्यात आल्या असून, कर्जत, खारघर, ऐरोली, कामोठे येथील सेंटरवर परिक्षा दिलेल्या विद्यार्थ्यांच्या या उत्तरपत्रिका असल्याचे तपासात निष्पन्न झाले, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, याबाबत चौकशी व्हावी अशी मागणी बॉम्बे युनिव्हर्सिटी अॅड कॉलेज टीचर्स युनियनने माहे मे, २०१६ मध्ये केली असल्याचे निदर्शनास आली, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, या प्रकरणाची शासनाने चौकशी केली आहे काय, असल्यास, तपासाचे निष्कर्ष काय आहेत व त्यामध्ये दोषी आढळलेल्या व्यक्तींविरुद्ध कोणती कारवाई करण्यात आली वा येत आहे,

(५) तसेच मुंबई विद्यापीठाकडे या सर्व तपासाचा मा.राज्यपाल महोदय यांनी मागविलेला अहवाल देण्यात आला आहे काय, त्या अहवालामध्ये नमूद करण्यात आलेल्या प्रमुख बाबी कोणत्या आहेत, नसल्यास, विलंब लागण्याची सर्वसाधारण कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) हे खरे आहे.

(२) होय.

(३) होय.

(४) व (५) सदर प्रकरणी मुंबई विद्यापीठामार्फत प्राचार्य एस.टी. गडदे यांच्या अध्यक्षतेखाली सत्यशोधन समिती गठित करण्यात आली होती. सदर समितीने आपल्या अहवाल कुलगुरु, मुंबई विद्यापीठ यांचेकडे सादर केला असून कुलगुरुंनी सदर अहवाल परिक्षा मंडळ व व्यवस्थापन परिषद यांची मंजूरी घेवून मा.कुलपतींकडे सादर केला आहे.

**राज्यातील ५ हजार प्राथमिक शाळांमध्ये "स्पोकन इंग्लिश"
प्रयोग सुरु करण्याचा निर्णयाबाबत**

(३७) * ५३८७४ श्री.मनोहर भोईर (उरण), श्रीमती तृप्ती सावंत (वांद्रे पूर्व), श्री.अतुल सावे (औरंगाबाद पूर्व), श्री.राजाभाऊ (पराग) वाजे (सिन्नर), श्री.मंगलप्रभात लोढा (मलबार हिल), श्री.सदा सरवणकर (माहिम), डॉ.राहूल पाटील (परभणी), श्री.राज पुरोहित (कुलाबा) : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील ५ हजार प्राथमिक शाळांमध्ये "स्पोकन इंग्लिश" प्रयोग सुरु करण्याचा निर्णय राज्याच्या शिक्षण विभागाने घेतला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर निर्णयाची अंमलबजावणी कोणत्या शैक्षणिक वर्षापासून करण्यात येणार आहे,

(३) असल्यास, प्राथमिक शाळेतील विद्यार्थ्यांना इंग्लिश बोलता यावे यासाठी शिक्षकांनाही प्रशिक्षण देण्यात येणार आहे काय वा सदर निर्णयाचे स्वरूप काय आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१), (२) व (३) राज्य आंग्ल भाषा संस्थेतर्फे यासंदर्भात कार्यवाही करण्यात येत असून राज्यातील सुमारे ९००० इच्छुक शिक्षकांनी याकरिता अर्ज केले आहेत व त्यांना प्रशिक्षण देण्यात येणार आहे..

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

धुळे येथे हिंदु विद्यार्थ्यांना आपल्या संस्कृतीनुसार आचरण करण्यास विरोध करणाऱ्या शाळांवर कारवाई करण्याबाबत

(३८) * ६०१५९ श्री.भरतशेठ गोगावले (महाड) : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) धुळे येथील 'पोद्दार इंटरनॅशनल स्कूल', 'चावरा इंग्लिश स्कूल', 'सेंट झेवियर कनोसा कॉन्व्हेंट हायस्कूल', आणि 'कमलाबाई कन्या विद्यालय' या तसेच अन्य शाळांमध्ये हिंदु विद्यार्थिनींच्या बांगड्या घालणे, मेंदी लावणे, कुंकू इत्यादी धार्मिक आचरणावर बंदी घातली जात असल्याने पालकांमध्ये तसेच स्थानिक लोकांमध्ये तीव्र असंतोष निर्माण झाला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर शाळांच्या आक्षेपार्ह कृतीच्या विरोधात संतप्त प्रतिक्रिया म्हणून धुळे येथे हिंदु जनजागृती समिती आणि अन्य हिंदुत्ववादी संघटनांनी एकत्र येऊन दिनांक १३ फेब्रुवारी, २०१६ रोजी निषेध मोर्चा काढला, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, हिंदु विद्यार्थ्यांचे धार्मिक स्वातंत्र्य नाकारणाऱ्या संबंधित शाळांवर कोणती कारवाई करण्यात आली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहे ?

श्री. विनोद तावडे : (१) व (२) होय.

(३) संबंधित शाळांना हिंदु धर्मातील विद्यार्थी-विद्यार्थिनींच्या धार्मिक भावना दुखावणार नाहीत याबाबत दक्षता घेण्यात यावी अशी ताकीद देण्यात आलेली आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

विधान भवन :
मुंबई.

डॉ. अनंत कळसे
प्रधान सचिव
महाराष्ट्र विधानसभा

मुद्रणपूर्व सर्व प्रकिया महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालयाच्या संगणक यंत्रणेवर

मुद्रण: शासकीय मध्यवर्ती मुद्रणालय, मुंबई.